

Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö RoD

Rekommendationer riktade till vårdpersonal inom hälso- och sjukvård samt
särskilda boendeformer i Stockholms län

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 1 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Dokumentet är framtaget av Vårdhygien Stockholm. I denna version (3.0) har följande ändrats.

Texten har som helhet omarbetats, till exempel har kapitel fyra blivit huvudavsnitt där olika exempel på vårdmiljöer samlats. Vårdgivarens ansvar för riskbedömningar och skriftliga rutiner har förtydligats. En helt ny rubrik om arbetskläder, skyddskläder och skyddsutrustning samt en ny underrubrik om närförråd har tillkommit. Tensid har ändrats till "med rengörande effekt". Definitions-, referens- och fördjupningslitteraturlistor har uppdaterats.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 2 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Innehåll

Definitioner	4
Inledning	7
1. Vårdgivarens ansvar	7
2. Utrustning	8
<u>2.1 Material</u>	8
<u>2.2 Arbetskläder, skyddskläder och personlig skyddsutrustning</u>	8
<u>2.3 Kemisk-tekniska produkter</u>	8
3. Metoder för rengöring och desinfektion	9
<u>3.1 Punktrengöring</u>	9
<u>3.2 Rengöring</u>	9
<u>3.3 Punktdesinfektion</u>	9
<u>3.4 Ytdesinfektion</u>	9
4. Rengöring och desinfektion av ytor i vårdmiljö	10
<u>4.1 Vårdplats</u>	10
4.1.1 Daglig rengöring och desinfektion av patientnära ytor.....	10
4.1.2 Slutrengöring och slutdesinfektion av vårdplats	10
<u>4.2 Hygienutrymme</u>	11
<u>4.3 Hjälpmedel och medicintekniska produkter för flergångsbruk.....</u>	11
<u>4.4 Desinfektionsrum</u>	11
<u>4.5 Läkemedelsrum</u>	12
<u>4.6 Tvättstuga i separat rum</u>	12
<u>4.7 Förråd.....</u>	12
4.7.1 Förråd för ospecificerad renhetsgrad	12
4.7.2 Förråd för specificerad renhetsgrad	12
4.7.3 Närförråd	12
<u>4.8 Undersöknings- och behandlingsrum.....</u>	13
<u>4.9 Operation, intervention och röntgen.....</u>	13
Referenslista	14
Fördjupningslitteratur	15

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 3 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Definitioner

Absorbent	Material som suger upp vätskespill
Arbetskläder	”Kläder som personal använder på jobbet när de kommer i fysisk kontakt med vård- och omsorgstagare. Arbetskläderna ska ha korta ärmar. De ska bytas dagligen, eller så snart som möjligt om de blir smutsiga eller annars vid behov. De ska gå att tvätta i 60 grader” (Arbetsmiljöverket 2020)
Arbetsyta	Yta som används vid olika arbetsmoment i vård- och omsorgsarbete
Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med. Indelas i avfall och farligt avfall. Till farligt avfall räknas bland annat smittförande avfall med större mängder kroppsvätska
Desinfektion av ytor/ ytdesinfektion	Noggrann och mekanisk bearbetning av ytor med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (innehåller tensider eller motsvarande) eller oxiderande ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (innehåller tensider eller motsvarande). Syftet är att minska antalet mikroorganismer till en nivå som inte innebär risk för överföring av smitta
Fuktig städmetod	Ytan bearbetats mekaniskt och ska efter avslutad städning vara torr inom en minut
Förråd	Lagringsplats som kan ha specificerad eller ospecificerad renhetsgrad
Indirekt kontaktsmitta	Smitta som överförs från en person till en annan via mellanled t ex ytor, händer, kläder och föremål som är förorenade med smittämnen
Kemisk-tekniska produkter	I det här dokumentet avses rengöringsmedel och ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt
Kohortvård	En eller flera patienter som vårdas avskilda från andra patienter av särskilt avdelad personal

Medicinteknisk produkt/utrustning	Produkt som används för att • påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra sjukdom • påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera skada eller funktionshinder • undersöka, ändra eller ersätta anatomi eller fysiologisk process • kontrollera befruktning
Moppstativ	Hållare för golvmopp som monteras på moppskaft
Närförråd	Lagringsplats för material som förvaras i begränsad mängd och tidsperiod i nära anslutning till användning
Patient	Person som erhåller eller är registrerad för att erhålla hälso- och sjukvård. I det här dokumentet avses även personer som bor i särskilt boende
Patientnära ytor	Inredning, inventarier, utrustning med mera i närheten av patienten
Personlig skyddsutrustning	”Den utrustning arbetstagare har på sig för sin egen säkerhet. Det finns olika typer av skyddsutrustning. Vid skydd mot smitta kan det exempelvis handla om skyddsglasögon, visir, skyddsrock, munskydd och andningsskydd. Skyddsåtgärder, som den personliga skyddsutrustningen, ska utgå från den bedömda risken i aktuell vård- och omsorgssituation” (Arbetsmiljöverket 2020)
Punktdeinfektion	Desinfektion av en begränsad yta
Punktrensning	Rengöring av en begränsad yta
Rengöring	Noggrann mekanisk bearbetning av smutsiga ytor och föremål med rengöringsmedel och vatten
Skyddskläder	”Syftet med skyddskläder är att skydda arbetskläder och därmed hindra smittspridning mellan patienter eller den som får omsorg. Skyddskläder ska användas utanpå arbetskläderna vid vård- och omsorgsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan smutsas ner genom direktkontakt med en person, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (till exempel hud och hudfragment). Med skyddskläder menas plastförkläde, skyddsrock eller motsvarande. Skyddshandskar ska användas vid vård- och

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 5 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

	omsorgsmoment som innebär risk för att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor” (Arbetsmiljöverket 2020)
Slutrensning och slutdesinfektion (Slutstädning)	Rengöring och ytdesinfektion av patientnära ytor och hygienutrymme när patient lämnat vårdplats eller kohortvård avslutats
Smutstvätt	Använd eller förorenad tvätt som t ex sänglinne, filt, handduk, patientkläder eller övriga textilier. Vid slutrensning och desinfektion av vårdplats inkluderas även oanvända textilier som förvarats patientnära eller i närförråd. Tvätt som är förorenad med t ex stor mängd kroppsvätska hanteras enligt lokal rutin
Tagyta	Yta som patienter och personal berör med händerna
Tensid	Kemikalie som minskar ytspänning och lösgör smuts
Vårdplats	Ligg- eller sittplats där patient får vård, undersökning eller behandling på vårdenhet

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 6 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Inledning

Väl fungerande rutiner för rengöring och desinfektion i vårdmiljö är en förutsättning för god hygienisk standard, patientsäkerhet och säker arbetsmiljö för att minska vårdrelaterade infektioner (VRI) samt smittspridning inom hälso- och sjukvården. Samma rutiner gäller oavsett smittämne, känt eller okänt bärarskap. Vid infektion orsakad av Calicivirus eller Clostridium difficile bakterier gäller särskilda rutiner.

Rekommendationerna i dokumentet är avsedda att tillämpas i all verksamhet som utför hälso- och sjukvårdsuppgifter och grundar sig på lagar, författningar, standarder samt vårdhygienisk expertkunskap, och ska följas i samband med rengöring och desinfektion. Tillsammans med lokala riktlinjer är de viktiga underlag för att förebygga VRI och smittspridning till patienter och vårdpersonal.

- Författning om basal hygien (SOSFS 2015:10)
- Arbetsmiljöverkets författning om smittrisker (AFS 2018:4)
- Region Stockholms handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning i hälso- och sjukvård
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Syftet med dokumentet är att förtydliga tillvägagångssättet vid rengöring och desinfektion av ytor i vård- och omsorgsmiljö samt att förtydliga gränsdragning mellan vårdpersonalens och lokalvårdarens ansvarsområden.

1. Vårdgivarens ansvar

Vårdgivaren har det yttersta ansvaret för patientsäkerheten och ansvarar för att lokal riktlinje för rengöring och desinfektion samt städning upprättas. Enhetens lokala riktlinje bör vara känd och följas av vårdpersonalen.

I den skriftliga riktlinjen bör det framgå vem som utför rengöring och desinfektion respektive städning samt att rapportering mellan vårdpersonal och lokalvårdare utförs. Utfört arbete bör signeras.

Många vårdgivare upphandlar externa städtjänster. Avtal med städentreprenör bör vara känt för varje vårdenhet. Det innebär att städningens omfattning som utförs av lokalvårdare är preciserad. För städning av vårdlokaler se till exempel dokumenten *Städning i vårdlokaler (SIV)* och *Vårdhygien för särskilda boendeformer för äldre*.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 7 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

2. Utrustning

2.1 Material

Vid rengöring och desinfektion av ytor används i första hand engångsduk som byts mellan olika moment. Används flergångsduk byts den mellan olika moment och tvättas fackmannamässigt i minst 72 °C helst 90 °C. Därefter torktumlas den torr.

Vid rengöring av mindre golvytor används i första hand golvmopp för engångsbruk och moppstativ. Golvmoppen får inte återfuktas och byts mellan varje yta samt vid behov. Efter användning rengörs och desinfekteras moppskaft med tillhörande stativ. De hängs därefter upp i väggfäste. Används golvmopp för flergångsbruk byts den mellan varje rum och tvättas fackmannamässigt i minst 72 °C helst 90 °C. Därefter torktumlas den torr.

Tillverkaren av upphandlad produkt ska tillhandahålla skriftliga instruktioner om användning för bästa effekt.

2.2 Arbetskläder, skyddskläder och personlig skyddsutrustning

Vid rengöring och desinfektion ska personal använda arbetskläder, skyddskläder och personliga skyddsutrustning som arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla.

2.3 Kemisk-tekniska produkter

Vid rengöring av ytor används ett neutralt rengöringsmedel, pH-värde ca 6,5 – 7,5. För ytdesinfektion används i första hand alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt. Alternativt används oxiderande ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (Virkon®). Följ alltid tillverkarens anvisning för dosering och användning.

Samma rutiner gäller oavsett smittämne, känt eller okänt bärarskap. Vid infektion orsakad av Calicivirus eller Clostridium difficile bakterier gäller särskild anvisning om desinfektionsmedel. Följ alltid tillverkarens anvisning för dosering och användning.

Rengörings- eller desinfektionsmedel får inte hällas över från ett kärl till ett annat. Användning av sprayflaska med rengörings- eller desinfektionsmedel är olämpligt.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 8 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

3. Metoder för rengöring och desinfektion

Rengöring och desinfektion utförs från rent till orent.

3.1 Punktrengöring

Utförs snarast vid spill av t ex mat och dryck:

- Torka först upp spill med torr engångsduk
- Använd ny engångsduk och bearbeta ytan mekaniskt med vatten och rengöringsmedel
- Omhänderta spill av läkemedel och läkemedelsrester enligt lokala anvisningar

3.2 Rengöring

Utförs vid synlig och intorkad smuts:

- Fukta engångsduk eller golvmopp med vatten och rengöringsmedel
- Engångsduk eller golvmopp får inte återfuktas och byts mellan varje yta samt vid behov
- Bearbeta ytan mekaniskt
- Efter avslutad rengöring ska ytan vara synligt ren och helst torr inom en minut
- Vid intorkad kroppsvätska, rengör, låt torka och därefter desinfektera ytan

3.3 Punktdesinfektion

Utförs snarast vid spill eller stänk av kroppsvätskor:

- Torka först upp föroreningen med torr engångsduk. Vid större spill används absorbent
- Använd ny engångsduk väl fuktad med i första hand alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt alternativt oxiderande desinfektionsmedel med rengörande effekt (Virkon®)
- Bearbeta ytan mekaniskt
- Följ tillverkarens anvisning om desinfektionsmedlets inverkningsstid
- Efter utförd ytdesinfektion ska ytan vara synligt ren
- Ytan är klar att användas när den är synligt torr

3.4 Ytdesinfektion

Utförs på synligt rena tag- och arbetsytor:

- Använd engångsduk väl fuktad med i första hand alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt alternativt oxiderande ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (Virkon®)
- Bearbeta ytan mekaniskt
- Följ tillverkarens anvisning om desinfektionsmedlets inverkningsstid
- Ytan är klar att användas när den är synligt torr

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 9 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

4. Rengöring och desinfektion av ytor i vårdmiljö

Väl fungerande rutiner för rengöring och desinfektion i vårdmiljö är en förutsättning för god hygienisk standard. Ytor som skadats försvårar rengöring och desinfektion. De behöver uppmärksammas, rapporteras och åtgärdas. För att kunna rengöra och desinfektera alla ytor behöver de frigöras från t ex utrustning och material.

4.1 Vårdplats

4.1.1 Daglig rengöring och desinfektion av patientnära ytor

Utförs dagligen och vid behov.

- Alla ytor frigörs från utrustning, material och patientens personliga tillhörigheter
- Avfallspåse försluts och kastas. Farligt avfall hanteras enligt lokala anvisningar
- Rumsbunden tvättsäck försluts på rummet, byts dagligen och vid behov. Tvätt i SÄBO förvaras i tvättkorg med lock eller motsvarande i vårdtagarens hygienutrymme, var god se separat dokument "Vårdhygien för särskilda boendeformer för äldre"
- Mobil tvättsäck som används till olika vårdrum förvaras i skölj-/desinfektionsrum. Vid användning placeras den utanför vårdrum. Innan tvättsäck med tvättsäcksstativ ställs tillbaka i desinfektionsrummet försluts gamla säcken, stativet desinfekteras och ny ren tvättsäck monteras
- Tvätt som kontaminerats med t ex stora mängder kroppsvätska ska hanteras enligt lokala anvisningar enligt avtal med tvättleverantör eller riktlinjer från medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Därefter kan rengöring och desinfektion av tagytor, hjälpmedel, medicintekniska produkter och andra patientnära ytor utföras.

4.1.2 Slutrengöring och slutdesinfektion av vårdplats

Avser både enkelrum och flerbäddsrum oavsett tid på dygnet och sker när patient bytt vårdplats inom avdelning, skrivits ut eller när kohortvård avslutats.

- Alla ytor frigörs från utrustning, material och patientens personliga tillhörigheter
- Engångsmaterial som förvarats vid vårdplats kasseras
- Riskbedömning utförs av förpackningar med handskar och förkläden för att bedöma om de har kontaminerats. I så fall bör de kasseras. För att veta hur länge en förpackning med handskar eller plastförkläden har använts kan de datummärkas.
- Avfallspåse försluts och kastas. Farligt avfall hanteras enligt lokala anvisningar

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 10 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

- Både ren och smutsig tvätt vid vårdplatsen läggs i tvättsäck
- Rumsbunden tvättsäck försluts på rummet och byts.
- Mobil tvättsäck som används till olika vårdrum förvaras i skölj- /desinfektionsrum. Vid användning placeras den utanför vårdrum. Innan tvättsäck med tvättsäcksstativ ställs tillbaka i desinfektionsrummet försluts och byts säcken och stativet desinfekteras
- Smutsig tvätt som är smittfarlig ska hanteras enligt lokala anvisningar, t ex avtal med tvätteleverantör eller riktlinjer från (MAS)

Därefter kan rengöring och desinfektion av tagytor, hjälpmedel, medicintekniska produkter och andra patientnära ytor utföras.

4.2 Hygienutrymme

Rengöring och desinfektion av alla hygienutrymmen utförs dagligen samt vid behov. När en patient bytt vårdplats inom en avdelning, skrivits ut eller att kohortvård har avslutats utförs slutrengöring med desinfektion i hygienutrymmen som tillhör vårdplatsen.

- Engångsmaterial kasseras
- Toalettborste kasseras efter riskbedömning och enligt lokal rutin
- Avfallspåse försluts och kastas
- Riskbedömning utförs av förpackningar med handskar och förkläden för att bedöma om de har kontaminerats. I så fall bör de kasseras. För att veta hur länge en förpackning med handskar eller plastförkläden har använts kan de datummärkas.
- Tagytor och hjälpmedel rengörs och desinfekteras
- Duschmunstycke och duschslang bör ha snabbkoppling för att kunna tas isär och underlätta rengöring och desinfektion mellan varje patient. Rengöring och desinfektion bör utföras i diskdesinfektor med korrekt spolinsats. Går duschmunstycke och duschslang inte att rengöra och desinfektera bör de ersättas med nya.

4.3 Hjälpmedel och medicintekniska produkter för flergångsbruk

Hjälpmedel och medicintekniska produkter för flergångsbruk rengörs och desinfekteras:

- mellan patienter
- i samband med daglig och slutlig rengöring samt desinfektion av vårdplats
- innan de tas in på operationsrum, behandlingsrum eller liknande
- före användning om de förvarats t ex i korridor

4.4 Desinfektionsrum

Rengöring och desinfektion av samtliga ytor utförs dagligen samt vid behov. Punktrensning och -desinfektion utförs mellan olika arbetsmoment och vid behov:

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 11 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

- Arbetsytor inklusive diskho
- Tagytor inklusive yta på spol-, disk- och endoskopdiskdesinfektor samt kylskåp avsedd för förvaring av prover

4.5 Läkemedelsrum

Rengöring och desinfektion av samtliga arbetsytor utförs dagligen. Se även 4.7 om rengöring och desinfektion i förråd angående hyllor för förvaring. Punktrensning och -desinfektion utförs mellan olika arbetsmoment och vid behov:

- Arbetsytor
- Tagytor

4.6 Tvättstuga i separat rum

Rengöring och desinfektion av samtliga ytor utförs dagligen samt vid behov. Punktrensning och -desinfektion utförs mellan olika arbetsmoment och vid behov:

- Arbetsytor inklusive diskho
- Tagytor
- Yta på tvättmaskin, torktumlare och torkskåp

4.7 Förråd

Regelbunden rengöring och desinfektion av ytor i förråd är nödvändigt för att bibehålla renhetsgraden för medicintekniska produkter och utrustning som förvaras där. Det gäller alla typer av förråd.

4.7.1 Förråd för ospecificerad renhetsgrad

- Hyllor, korgfronter och bottenskiva, rengörs och desinfekteras. Utförs regelbundet enligt lokal rutin
- Tagytor rengörs och desinfekteras dagligen samt vid behov

4.7.2 Förråd för specificerad renhetsgrad

- Hyllor, korgfronter, bottenskiva och dörrar rengörs och desinfekteras. Utförs 1 gång per månad och vid behov
- Tagytor rengörs och desinfekteras dagligen samt vid behov

4.7.3 Närförråd

I första hand används enhetens centrala förråd för ospecificerad renhetsgrad respektive förråd för medicinteknisk produkt/utrustning med specificerad renhetsgrad som lagringsplats. Om närförråd förekommer rengörs och desinfekteras de dagligen samt vid behov. Förråd som flyttas mellan patienter rengörs och desinfekteras mellan varje patient avseende tagytor, arbetsyta och utsida.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)		Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 12 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm		Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

4.8 Undersöknings- och behandlingsrum

Förberedelse inför rengöring och desinfektion är nödvändig:

- Alla arbetsytor frigörs från utrustning och material
- Engångsmaterial vid undersöknings-/behandlingsplatsen kasseras
- Avfallspåse försluts och kastas
- Farligt avfall hanteras enligt lokala anvisningar
- Eventuell tvätt läggs i tvättsäck som försluts

Rengöring och desinfektion utförs enligt tabell 1 och omfattar:

- Tagytor
- Arbetsytor
- Hjälpmedel och medicintekniska produkter enligt 4.3

Tabell 1 Användning av kemisk-tekniska produkter

Rengöring och desinfektionsmedel	Före dagens första patient	Mellan varje och efter dagens sista patient
Rengöringsmedel och vatten	Nej	Ja, om ytan är synligt smutsig
Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt	Ja	Ja
Oxiderande ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (Virkon®)	Nej	Vid stort spill/stänk

4.9 Operation, intervention och röntgen

Förberedelse inför rengöring och desinfektion är nödvändig:

- Alla arbetsytor frigörs från utrustning och material
- Engångsmaterial kasseras
- Avfallspåsar försluts och kastas
- Farligt avfall hanteras enligt lokala anvisningar
- Eventuell tvätt läggs i tvättsäck som försluts

Rengöring och desinfektion utförs uppifrån och ned enligt tabell 1, t ex:

- Operations-/undersökningslampa och takhängd apparatur
- Uppduknings-/arbetsbord, operationsbord/brits med madrass samt tillbehör och övrig utrustning samt medicinteknisk utrustning för flergångsbruk
- Golvet i arbetsfältet för sterilklädd personal och anestesipersonal. Vid behov rengörs utanför arbetsfältet. Vatten och rengöringsmedel används
- Efter dagens sista operation, undersökning eller behandling rengörs hela golvet med vatten och rengöringsmedel

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 13 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Referenslista

AFS 2018:4 (2018). Smittrisker. Arbetsmiljöverket: Stockholm.

Arbetsmiljöverket (2020). Skydd mot smitta inom vård och omsorg. <https://www.av.se/nyheter/2020/skydd-mot-smitta-inom-varld-och-omsorg/> [hämtad 20-12-21]

Folkhälsomyndigheten (2006). Att förebygga vårdrelaterade infektioner- ett kunskapsunderlag. Stockholm: Folkhälsomyndigheten.

KIFS 2005:7 (2005). Om klassificering och märkning. Kemikalieinspektionen: Stockholm.

KIFS 2008:2(2008). Kemiska produkter och biotekniska organismer. Kemikalieinspektionen: Stockholm.

Region Stockholm (2019). Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner och smittspridning i hälso- och sjukvård. Region Stockholm: Stockholm.

SOSFS 2011:9 (2011). Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Socialstyrelsen: Stockholm.

SOSFS 2015:10 (2015). Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg. Socialstyrelsen: Stockholm.

Swedish Standard Institute (SIS) (2015). SIS-TS 39:2015 Mikrobiologisk renhet i operationsrum-Förebyggande av luftburen smitta-Vägledning och grundläggande krav. Stockholm: SIS.

Swedish Standard Institute (SIS) (2017). SS 8760014:2017. Rengöring och städning för minskad smittspridning inom hälso- och sjukvård. Stockholm: SIS.

Swedish Standard Institute (SIS) (2020). SIS-TR 57:2020 Handbok för grundläggande rekommendationer för lagerhållning, hantering och transport av sterila medicintekniska produkter inom hälso-och sjukvård, tandvård och djursjukvård. Stockholm: SIS.

Svensk Förening för Vårdhygien (2020). Städning i vårdlokaler- SIV. https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/static.wm3.se/sites/16/media/105221_BOV_slutversion_20160908.pdf?1473609174[hämtad 20-11-09]

Vårdhandboken (2018). Städning och rengöring. <https://www.varldhandboken.se/varldhygien-infektioner-och-smittspridning/stadning-och-rengoring/stadning-rengoring/oversikt/> [hämtad 20-11-09]

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 14 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Vårdhygien Stockholm (2018). Stockholms Läns Landstings basala hygienrutiner för vård och behandling.
<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/vardhygien/hygienrad/basala-hygienrutiner/>
[hämtad 20-12-21]

Vårdhygien Stockholm (2018). Vårdhygien för särskilda boendeformer för äldre.
<https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/vardhygien/hygienrad/sarskilt-boende/>
[hämtad 20-12-21]

Fördjupningslitteratur

Ayliffe, G.A., Collins, B.J., Lowburry, E.J. et. al (1967). Ward Floors and Other Surfaces as Reservoirs of Hospital Infection. J Hyg Camb. 1967; 65:515-36.

Barker, J., Vipond, I.B. & Bloomfield, S.F. (2004). Effects of cleaning and disinfection in reducing the spread of Norovirus contamination via environmental surfaces. Journ Hosp Infect 2004; 58:42-49.

Dancer, S.J. (2016). Dos and don'ts for hospital cleaning. Current Opinion in Infectious Diseases: August 2016 - Volume 29 - Issue 4 - p 415-423.

Dancer, S.J. & Kramer, A. (2019). Four steps to clean hospitals: LOOK, PLAN, CLEAN and DRY. Journ of Hosp Infect. Volume 103, Issue 1, September 2019, Pages e1-e8.

Dettenkofer, M., Wenzler, S., Anthon, S. et. al (2004). Does disinfection of environmental surfaces influence nosokomial infection rates? A systematic review. Am J Infect Control. 2004; 32:84-89.

Hughes, K. A., Cornwall, J., Theis, J. C., & Brooks, H. J. (2013). Bacterial contamination of unused, disposable non-sterile gloves on a hospital orthopaedic ward. The Australasian medical journal, 6(6), 331–338.

Kramer, A., Schwebke, I. & Kampf, G. (2006). How long do nosocomial pathogens persist on inanimate surfaces? A systematic review. BMC Infect Disease 2006; 6:130

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 15 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05

Loveday, H.P., Wilson, J.A., Pratt, R.J. et al (2014): National Evidence-Based Guidelines for Preventing Healthcare-Associated Infections in NHS Hospital in England. *Journ of Hospital Infect* 2014; S1-S70.

Provincial Infectious Diseases Advisory Committee (2018). *Best Practices for Environmental Cleaning for Prevention and Control of Infections in All Health Care Settings*, 3rd Edition.

Tacconelli, E., Cataldo E.M.A., Dancer, S.J. et. al (2014). ESCMID guidelines for the management of the infection control measures to reduce transmission of multidrug-resistant Gram-negative bacteria in hospitalized patients. *Clin Microbiol Infect* 2014; 20 (Suppl. 1): 1–55.

Tschudin-Sutter, S., Kuijper, E.J., Durovic, A. et. al (2018). Guidance document for prevention of *Clostridium difficile* infektion in acute healthcare settings. *Clinical Microbiol and Infect* 2018;24:1051-54.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 3.0	Sida 16 (16)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Rebecca Lundholm Krig	Rev. datum 2023-12-31	Fastställt 2021-02-05